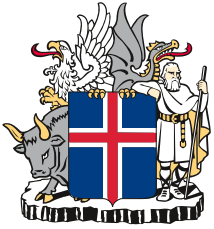

20. nóvember 2023

Erlingur Jóhannsson prófessor HÍ

Afreksmiðstöð - TEAM Iceland

Stjórnarráð Íslands

Mennta- og barnamálaráðuneytið

Afreksmiðstöð – TEAM Iceland

1. Hreyfing og íþróttaiðkun
2. Hæfileikamótun
3. Afreksmiðstöð TEAM - Iceland
4. Framhaldsskólinn - afrekssvið
5. Samantekt

Hreyfing og íþróttaiðkun

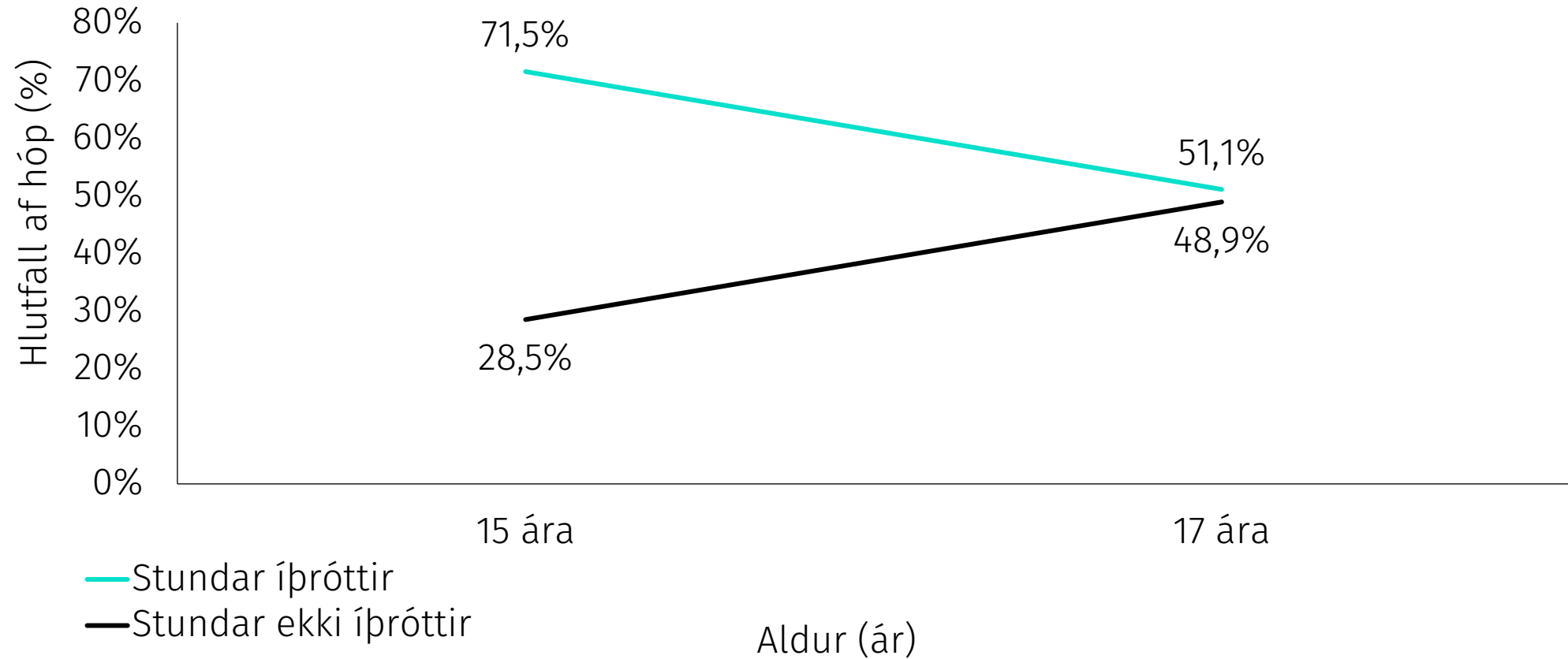

Hreyfing barna og unglinga

- Hreyfing minnkar um 7% og þrek minnkar um 2% á hverju á ári
- Hreyfing ungmenna minnkar mest frá 13 til 16 ára aldurs (Dumith et.al. 2011, Reilly et.al. 2016; Kemp et.al. 2018)
- Íslenskar rannsóknir sýna að hreyfing ungmenna minnkar um 19% frá 15 til 17 ára aldurs (Stefánsdóttir et.al. 2020)

Heilsuhegðun ungra Íslendinga

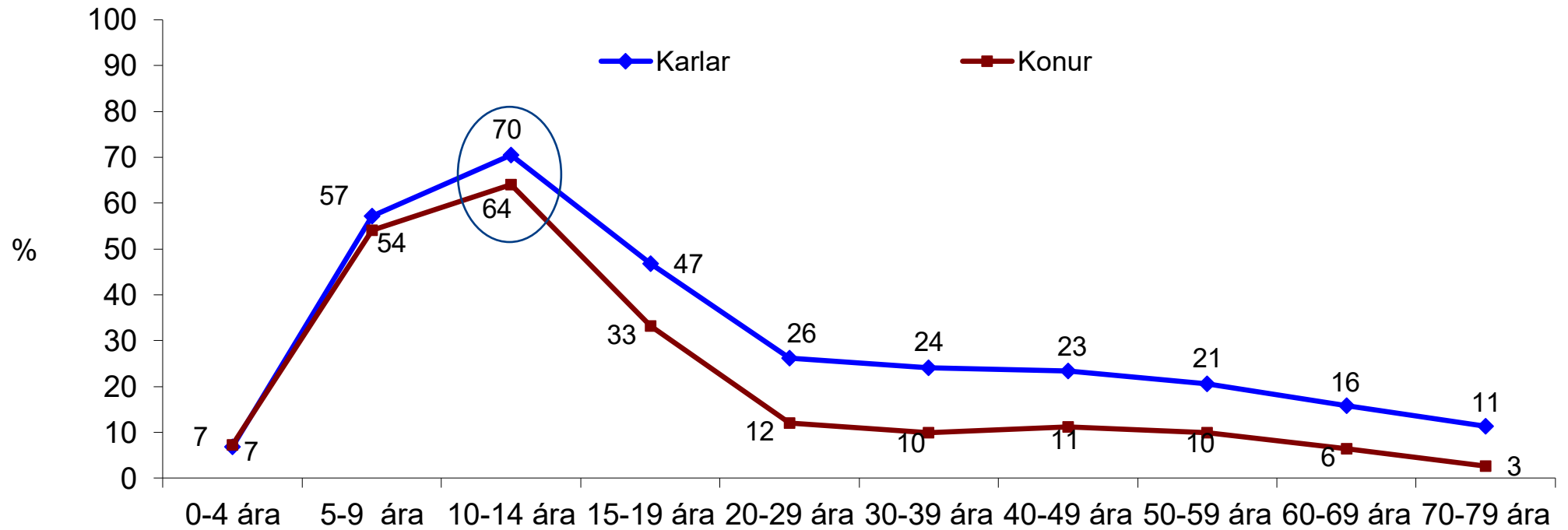
Mynd. Hlutfall þeirra sem stunda íþróttir við 15 og 17 ára aldur (Stefánsdóttir o.fl. 2020).

Þátttaka

- Á aldrinum 10 til 14 ára stunda um 65-70% íþróttir
- Við 17 ára aldur stunda um 40% kvenna og 50% karla íþróttir (ÍSÍ 2022)

Þátttaka

Hlutfall iðkenda í íþróttahreyfingunni eftir aldurshópum (ÍSÍ 2022)

Kostir okkar fyrirkomulags

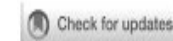
- Þjálfarar barna og ungmenna á Íslandi eru með góða menntun á sviði íþróttþjálfunar
 - Leyfiskerfi, forsendur styrkja frá sveitafélögum
- Í Noregi og víða erlendis sjá foreldrar um þjálfun barna og ungmenna (frá 6 -12 ára)
- Tómstundastyrkur fyrir börn og ungmenni upp að 18 ára aldri

Hæfileikamótun

Hæfileikamótun

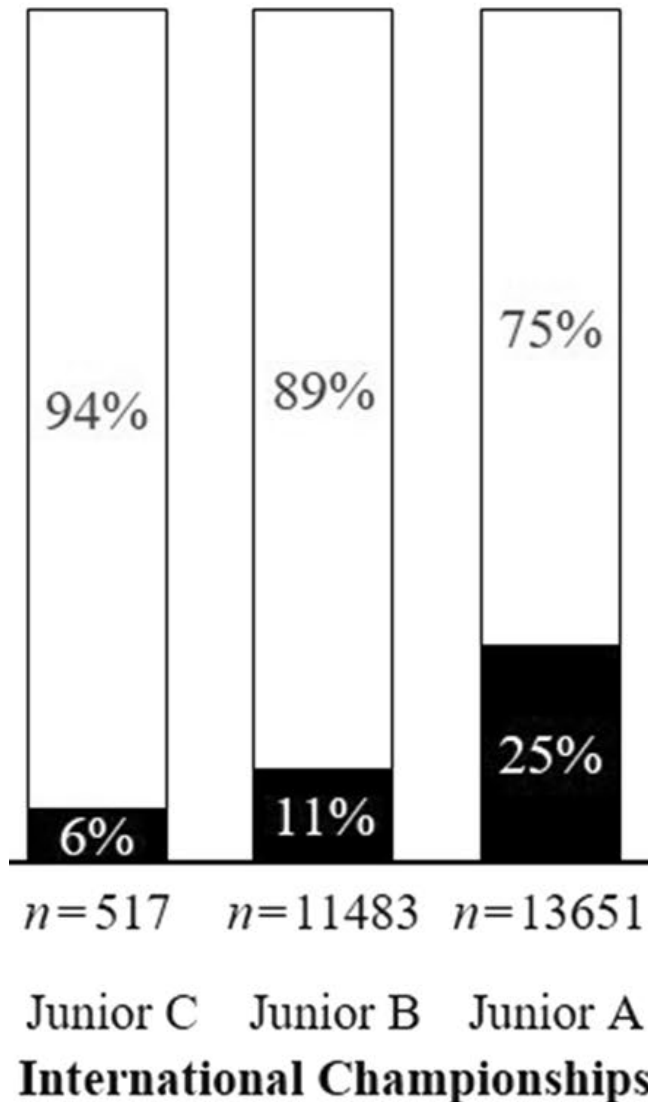
- Hvað er hæfileikamótun?
 - Að sem flestir nái langt
- Sérhæfð eða alhliða þjálfun?
- Alhliða þjálfun 6 -12 ára
- Fyrra stig - sérhæfingar 13 -15 ára
- Velja íþróttagrein 16 – 18 ára

OPEN ACCESSEDITED BY
Stephen Seiler,
University of Agder, NorwayREVIEWED BY
Tommy Haugen,
University of Agder, Norway*CORRESPONDENCE
Arne Güllich

Participation patterns in talent development in youth sports

Arne Güllich^{1*}, Michael Barth², David Z. Hambrick³
and Brooke N. Macnamara⁴¹Department of Sports Science, RPTU Kaiserslautern, Kaiserslautern, Germany, ²Department of Sport Science, Universität Innsbruck, Innsbruck, Austria, ³Department of Psychology, Michigan State University, East Lansing, MI, United States, ⁴Department of Psychological Sciences, Case Western Reserve University, Cleveland, OH, United States

Gullich et.al. 2023

Gulich et.al. 2023

Hæfileikamótun

- Íþróttafólk frá m.a. frá Evrópu og USA, þátttakendur um 26.000 einstaklingar
 - „Junior A“ sérhæfing 16 -18 ára
 - „Junior B“ sérhæfing 12-13 ára
 - „Junior C“ sérhæfing 11-12 ára
- Niðurstöður: Sérhæfing seint lykilatriði

Hæfileikamótun

- Styrkja líkamlega, andlega og félagslega þætti ungs íþróttafólks
- Eykur farsæld og vellíðan
- Góðir og vel menntaðir þjálfarar/kennarar
 - Þroski, þjálfun og heildarálag
- Góð samvinna íþróttafólks, íþróttafélags og skóla

Afreksmiðstöð – TEAM Iceland

Íslenska módelið

Aðalmarkmið: Ná betri árangri í íþróttum

Afreksmiðstöð - TEAM Iceland

- Veita ráðgjöf og sérfræðipjónustu til íþróttafólks
- Vinna með efnilegu íþróttafólki
 - Byrja við 12 ára aldur
- Vinna með fagaðilum í sveitarfélögum
- Styðja kennara/þjálfara á afrekssviðum í framhaldsskólum
- Vinna með þjálfurum hjá íþróttafélögum
- Vinna með sérsamböndum

Afreksmiðstöð - TEAM Iceland Sérfræðipækking og nýsköpun

Fagaðilar mynda þverfaglegt teymi –

Afreksmiðstöð - TEAM Iceland

Styrkja faglega umgjörð afreksstarfs í
nærumhverfi íþróttafólksins

Efla umgjörð afreksíþróttafólks

DRÓTTAMADU
ÁRSINS

Afreksmiðstöð – TEAM Iceland Sérfræðipækking og nýsköpun

Styrkja starfsumhverfi þjálfarans

- Menntun, þekkingu og hæfni

Auka þekkingu og nýsköpun á sviði
afreksíþróttta

Skapa stöðugleika og sjálfbærni í
afreksstarfi

Afreksmiðstöð - TEAM Iceland

Fagsvið

Stjórn/stýrihópur

Líkamleg þjálfun
Styrktur, hraði og
úthaldsþjálfun

Mælingar og stöðumat
Grunnmat/staða
Mat/skimun á æfingum

Heilsa og meðhöndlun

Andlegir og félagslegir þættir

Næringarfræði og heilsa

Vísindarannsóknir
Nýsköpun

Hæfileikamótun: Grunn- og
framhaldsskólar

Íþróttþjálfarinn og
menntun

Fagsvið Andlegir og félagslegir þættir

Afreksfólkið fær einstaklings þjónustu

Vinnustofur og fyrirlestrar með ungu íþróttafólki

Vinnustofur og ráðgjöf til þjálfara

Fræðsluefni og ráðleggingar

Hluti af fagteymi – Afreksmiðstöð - TEAM Iceland

Afreksmiðstöð – TEAM Iceland

Forsendur og skipulag

Stjórn og bakhópur á hverju sviði

Samvinna við:

- Íþróttafélög og sérsambönd
- Grunn- og framhaldsskóla
- Aðila á landsbyggðinni
- Sérfræðinga, fagaðila, stofnanir, erlenda aðila o.s.frv.

Áherslur fagsviða unnar í samvinnu við vísindafólk frá:

- Háskóla Íslands
- Háskólanum í Reykjavík
- Háskólanum á Akureyri

Afreksmiðstöð - TEAM Iceland

Skipulag og fyrirkomulag

Framhaldsskólar

Norska módelið

Veikart for toppidretts-gymnasene

Rolle, funksjon og betydning for toppidretten og samfunnet

VIRKE

August 2023

Øyvind B. Sandbakk, Trond Pedersen, Magnus Sverdrup,
Hedda Berntsen, Espen Tønnessen, Kristin Walstad (sekr.)

Mikilvægi framhaldsskólans

Skýrsla gerð að frumkvæði
Samtaka atvinnurekenda í Noregi
(VIRKE)

Niðurstöður:

**Mjög mikilvægur hlekkur í
afreksstarfi Norðmanna**

Afreksíþróttir og framhaldsskólar í Noregi

Afreksíþróttir framhaldsskólar

Afreksíþróttasvið

Almenn áhersla innan skólans

Einstaklingurinn - óháð námsleið

Samvinna – lykilatriði

Góð tenging við íþróttafélög og sérsambönd

Nokkrar íþróttagreinar í hverjum skóla

Mismunandi áherslur eftir landsfjórðungum

Afreksíþróttar framhaldsskóli „Norges Toppidrettsgymnase“

- Um 600 nemendur eru í skólanum (WANG – 1984) og þeim af 2/3 afreksfólk í íþróttum
- Wang fær 85% framlag frá ríki og nemendur greiða skólagjöld – 300 þ.kr. á ári
- Góð samvinna sérsambanda, íþróttar- og ólympíusambands og fagaðila
- Íþróttafólk í 30 íþróttagreinum, 50 kennarar og 65 þjálfarar (hlutastarf hjá félögum, landsliðum o.s.frv.)

„Flere med lenger – flere nye medaljer“

Afreksíþróttar framhaldsskóli

- Íþróttæfingar eru mikilvægur hluti af starfi skólans og nemendur æfa ca. 10 tíma á viku í skólanum, auk að stunda námið og aðra þjálfun
- Um 98% nemenda klára námið og nær allir klára það á 3 árum
- Mikill sveigjanleiki og skilningur skólastjórnenda fyrir þörfum og kröfum afreksíþróttar
- Nemendur frá Wang standa sig mjög vel á samræmdum prófum

WANG

„Flere med lenger – flere nye medaljer“

Framhaldsskólar Íslenska módelið

Afrekssvið í framhaldsskólum

FRAMHALDSSKÓLINN

AFREKSMIÐSTÖÐ
TEAM Iceland

ÍPRÓTTAFÉLAG

Hæfileikamótun – skólar

- SAMVINNA – lykilatriði
- Góð tenging við:
 - Afreksmiðstöð - TEAM Iceland og íþróttafélög
- Nokkrar íþróttagreinar í hverjum skóla
- Kennarar - þjálfarar í hlutastarfi - skóli og íþróttafélag

Samantekt

Árangur

Til að ná betri árangri í íþróttum og auka velsæld er mikilvægt að

- koma á fót Afreksmiðstöð - TEAM Iceland,
- styrkja hæfileikamótun íþróttafólksins,
- samræma starfsemi afrekssviða í framhaldsskólum,
- tryggja sveigjanleika nemenda í námi,
- efla samstarf framhaldsskóla, stjórnvalda og íþróttafélaga.

Vinum saman og vinnum gullið